

ДАЙДЖЕСТ

змін законодавства та інших нормативних документів,
у сфері бухгалтерського, податкового обліку та фінансової звітності

DIGEST

of changes in legislation and other regulations,
in the field of accounting, tax accounting and financial reporting

Прийнято Державний бюджет на 2022 р.

2 грудня 2021 р. Верховна Рада ухвалила Закон про Державний бюджет України на 2022 р. (№ 6000 від 15.09.2021 р.). Відповідно до нового бюджету мінімальна зарплата у місячному розмірі 2022 р. становитиме: з 1 січня – 6 500 грн, з 1 жовтня – 6 700 грн;

у погодинному розмірі: з 1 січня – 39,26 грн, з 1 жовтня – 40,46 грн.

Прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць буде: з 1 січня – 2 393 грн, з 1 липня – 2 508 грн, з 1 грудня – 2 589 грн.

Прожитковий мінімум для основних соціальних і демографічних груп населення:

– працездатних осіб: з 1 січня – 2 481 грн, з 1 липня – 2 600 грн, з 1 грудня – 2 684 грн;

– дітей віком до 6 років: з 1 січня – 2 100 грн, з 1 липня – 2 201 грн, з 1 грудня – 2 272 грн;

– від 6 до 18 років: з 1 січня – 2 618 грн, з 1 липня – 2 744 грн, з 1 грудня – 2 833 грн;

– осіб, які втратили працездатність: з 1 січня – 1 934 грн, з 1 липня – 2 027 грн, з 1 грудня – 2 093 грн.

Відповідно зі зростанням прожиткового мінімуму збільшиться розмір єдиного соціального внеску на працівника.

Введено в дію нові форми статистичної звітності

Зі звіту за 2021 р. уведено в дію оновлені статформи:

– № 1-Б (річна) «Звіт про взаєморозрахунки з нерезидентами». Форма поширюється на юросіб (підприємства) (наказ Держстату від 25.06.2021 № 131);

– № 1-ПВ (умови праці) (один раз на два роки) «Звіт про умови праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці». Форма поширюється на юросіб, їхні відокремлені підрозділи (наказ Держстату від 25.06.2021 № 170);

– № 1-житлофонд (річна) «Житловий фонд станом на 1 січня 20__ року». Форма поширюється на юросіб, їхні відокремлені підрозділи (наказ Держстату від 22.06.2021 № 121);

– № 11-мтп (річна) «Звіт про постачання та використання енергії». Форма поширюється на юросіб, їхні відокремлені підрозділи (наказ Держстату від 22.06.2021 № 125);

– № 2-підприємництво (річна) «Структурне обстеження підприємства». Форма поширюється на юросіб (наказ Держстату від 25.06.2021 № 132);

– № 2-інвестиції (квартальна) «Звіт про капітальні інвестиції». Форма поширюється на юросіб (наказ Держстату від 25.06.2021 № 134);

– № 2-тр (річна) «Звіт про роботу автотранс-

порту». Форма поширюється на юросіб (наказ Держстату від 25.06.2021 № 145);

– № 4-мтп (річна) «Звіт про використання та запаси палива». Форма поширюється на юросіб, їхні відокремлені підрозділи (наказ Держстату від 06.07.2021 № 176).

Розширюється кількість підприємств, які підлягають обов'язковим профілактичним щепленням проти COVID-19

Від 9 грудня 2021 р. обов'язковим профілактичним щепленням проти COVID-19 підлягають працівники:

а) підприємств, установ та організацій, які: належать до сфери управління центральних органів виконавчої влади; включені до Переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, затвердженого постановою КМУ від 04.03.2015 № 83;

б) установ і закладів, що надають соціальні послуги, закладів соціального захисту для дітей, реабілітаційних закладів.

Набувають чинності вимоги до характеристик пломб спеціального типу, ведення їх обліку та зберігання

З 12 грудня 2021 р. набувають чинності Вимоги до характеристик пломб спеціального типу, ведення їх обліку та зберігання, затверджені наказом Мінфіну № 568 від 29.10.2021 (Вимоги №568). Пломби мають відповідати вимогам ДСТУ ISO 17712:2015 «Вантажні контейнери. Ущільнювачі механічні» або ISO 17712:2013 «Freight containers. Mechanical seals».

Зокрема, тепер підприємство:

– обирає тип пломби з урахуванням зовнішніх факторів, що впливають на неї під час застосування, а також вимог перевізників;

– обліковує пломби шляхом унесення посадовими особами підприємства, відповідальними за облік та зберігання пломб, до Реєстру обліку пломб інформації про пломби, визначеної п. 4 розд. III Вимог № 568;

– зберігає пломби, виключивши несанкціонований доступ осіб, не уповноважених на їх зберігання;

– забезпечує вільний доступ працівників митних органів до місця зберігання пломб.

Митні органи контролюють дотримання підприємствами порядку обліку пломб, установленого Вимогами № 568.

З 6 грудня 2021 р. посилюються карантинні обмеження для невакцинованих громадян

Нові правила торкнуться регіонів, які перебувають на жовтому рівні епіднебезпеки. Тепер відвідувати

громадські заклади на жовтому рівні можна буде лише тим людям, які отримали принаймні одне щеплення проти COVID-19 або мають негативний тест чи сертифікат про одужання.

Загалом у межах жовтого рівня буде заборонено:

- робота закладів освіти, в яких вакциновано принаймні однією дозою менше 100 % співробітників;
- проведення масових заходів, за виключенням аестації здобувачів освіти;
- робота кінотеатрів, театрів та інших закладів культури; робота закладів громадського харчування, окрім замовлень на виніс та доставки;
- робота спортзалів, басейнів;
- діяльність закладів із розміщення, окрім готелів, санаторних і соціальних закладів;
- міжобласні та міжнародні перевезення.

У межах жовтого та зеленого рівнів зеленого рівня додалась заборона регулярних та нерегулярних перевезень пасажирів у міському та внутрішньообласному громадському транспорті у кількості більшій, ніж сукупна кількість місць для сидіння та 50 % місць для стояння, що передбачена технічною характеристикою транспортного засобу.

На червоному рівні, зокрема, забороняється:

- робота закладів громадського харчування, окрім адресної доставки та замовлень на винос;
- робота закладів освіти, в яких повністю вакциновано менше 100 % співробітників;
- робота ТРЦ та інших розважальних закладів, кінотеатрів, театрів тощо;
- робота закладів освіти, окрім дитячих садків і початкових класів шкіл;
- робота непродовольчих ринків і магазинів, спортзалів, басейнів і фітнес-центрів, проведення масових заходів;
- робота закладів культури.

З 10 грудня 2021 р. починають діяти оновлені вимоги до роботи та відпочинку водіїв

Із 10 грудня 2021 р. набувають чинності зміни до Положення про робочий час і час відпочинку водіїв колісних транспортних засобів, затвердженого наказом Мінтрансв'язку від 07.06.2010 № 340 (далі – Наказ № 340), зокрема:

- установлено, що документ не поширюється на перевезення пасажирів чи/та вантажів, які здійснюються закладами охорони здоров'я незалежно від форми власності;
- у разі підсумованого обліку робочого часу водія нормальна тривалість робочого дня (зміни) без урахування часу перерви не може перевищувати 10 год. Тривалість періоду керування не може перевищувати 56 год. на тиждень та 90 год. протягом двох тижнів;
- змінний період керування водія, включаючи надурочні роботи, не повинен перевищувати 10 год. не частіше ніж двічі на тиждень та 9 год. в інші дні;
- для водіїв автобусів, які здійснюють регулярні пасажирські перевезення, за їх згодою може встановлюватися робочий день із розподілом зміни на дві частини – кожна тривалістю не більше 4 год. 30 хв. – з урахуванням часу, необхідного для повернення на місце стоянки; скасовано норму, згідно з якою для водіїв ТЗ, що перевозять великогазові, та (або) вели-

когабаритні та(або) небезпечні вантажі, змінний період керування, включаючи надурочні роботи, не повинен перевищувати 8 год.;

– у разі тимчасової непрацездатності водія чи перебування його у відпустці, а також якщо водій не здійснював перевезення пасажирів чи/та вантажів, перевізник може заповнювати бланк підтвердження діяльності. Крім того, скасовано п. 5 Наказу № 340 про здійснення Держтрансбезпекою перевірок дотримання режимів праці та відпочинку водіїв; планових, позапланових й інших перевірок.

Уряд схвалив постанову щодо виплат 1000 грн від держави громадянам, які вакцинувалися

З 19 грудня 2021 р. «Підтримка буде доступна у додатку «Дія». Кожен хто має «зелений» сертифікат у застосунку Дія та старше 18 років може подати заявку на отримання виплати в 1000 грн, витратити які можна буде лише на театри, кіно, музеї, спортзали, концерти, книги, внутрішні перевезення (залізничні та авіаційні).

Отримати виплату можна наступним чином:

- оформити спеціальну картку «Підтримка в одному з банків партнерів – після старту програми банки додаватимуться щодня, оформлення картки безоплатне як онлайн, так і офлайн у відділенні банку. Водночас використати вже наявний рахунок неможливо.
- завантажити застосунок «Дія» та авторизуватися в ньому. Переконавшись, що наявний «зелений» COVID-сертифікат про дві дози вакцинації.
- зайти у розділ Послуги додатку «Дія» та вибрати «Підтримку».
- вибрати для виплати картку «Підтримка. Очікувати зарахування коштів від Мінекономіки.

Гроші надаються на 4 місяці з моменту отримання. Якщо за цей час вони не будуть витрачені, рахунок закриють. Кошти можна буде витратити як онлайн, так і офлайн, але лише на вказані категорії українського бізнесу.

Новий порядок ведення касових операцій у національній валюті

Згідно з новим порядком ведення касових операцій у національній валюті (Постанова НБУ № 132 від 10.12.2021) тепер можлива видача готівки окремим фізичним особам за видатковим касовим ордером за пред'явленням електронного паспорту у додатку «Дія». Також в новому Порядку уточнено норми щодо забезпечення наявності в касах банкнот, обігової та/або розмінної монети для видачі здачі.

Доповнено перелік професій, для яких щеплення проти коронавірусної хвороби є обов'язковим

Міністерство охорони здоров'я своїм наказом розширило перелік організацій, представники яких підлягають обов'язковій вакцинації проти COVID-19. Зокрема додано працівники комунальних підприємств. Дане рішення вступає в силу через місяць з дня його опублікування (17 січня) в офіційних джерелах. Тобто до 17.01.2022 повний курс вакцинації мають пройти:

- працівники центральних органів виконавчої влади та їхніх територіальних органів;
- працівники місцевих державних адміністрацій та

їхніх структурних підрозділів;

– працівники закладів вищої, післядипломної, фахової передвищої, професійної (професійно-технічної), загальної середньої, зокрема спеціальних, дошкільної, позашкільної освіти, закладів спеціалізованої освіти та наукових установ незалежно від типу та форми власності;

– працівники органів місцевого самоврядування;

– працівники закладів охорони здоров'я державної та комунальної форм власності;

– працівники комунальних підприємств, установ та організацій.

У протилежному разі дані працівники будуть відсторонені від роботи без збереження заробітної плати.

Оновлено декларацію з податку на прибуток

Зміни торкнулися щодо звітності інвесторів зі значними інвестиціями та підприємств, які зобов'язані подавати річну фінансову звітність разом з аудиторським звітом.

У новій декларації з податку на прибуток з'являються спеціальні місця для проставлення відміток, якщо декларацію подає інвестор зі значними інвестиціями та окремо, якщо декларацію подає підприємство, яке зобов'язане подавати річну фінансову звітність разом з аудиторським звітом.

Тепер інвестор зі значними інвестиціями має прозвітувати також за рядками:

– 03.1 – «Сума перевищення ціни, визначеної за принципом «витягнутої руки», над договірною (контрактною) вартістю реалізованих товарів (робіт, послуг) при здійсненні контрольованих операцій платником податку – інвестором із значними інвестиціями»;

– 03.2 – «Сума перевищення договірної (контрактної) вартості придбаних товарів (робіт, послуг) над ціною, визначеною за принципом «витягнутої руки», при здійсненні контрольованих операцій платником податку – інвестором із значними інвестиціями».

Декларацію з податку на прибуток у новому форматі необхідно буде подавати, починаючи з 1 кварталу 2022 р. Зміна її форми регламентується Наказом Мінфіну № 601 від 17.11.2021 р.

Ухвалено закон про спеціальний правовий режим для сектору інформаційних технологій «Дія City»

«Дія City» – це назва державної програми, що передбачає спеціальні правові та податкові умови ведення бізнесу в секторі інформаційних технологій. Такі умови (для компаній-резидентів) наступні:

– можливість обирати, який корпоративний податок сплачувати: податок на виведений капітал (ПнВК) у розмірі 9 % або податок на прибуток – 18 %.

– спеціальні ставки для працівників ІТ-компаній та гіг-спеціалістів: податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) – 5 %, єдиний соціальний внесок – 22 % від мінімальної зарплати, військовий збір – 1,5 %. Якщо фахівець отримує понад 240 тис. євро на рік, то весь дохід вище від цього ліміту оподатковуватиметься 18 % ПДФО.

– перехідний період із ФОП-моделі на гіг-контракти та трудові контракти. З 2024 р. витрати компаній-резидентів на платників єдиного податку (включно з ФОП 3 групи) не повинні перевищувати

50 %, а з 2025 р. – 20 %. До цього часу – жодних обмежень. Оподаткування ФОП, що співпрацюватимуть із резидентами Дія City, залишатиметься на рівні чинних на сьогодні ставок.

– суми понад ліміт для платників ПнВК будуть оподатковуватися в розмірі 9 %. Платники податку на прибуток витрати на ФОП, які перевищуватимуть дозволені 20 %, повинні будуть включати до фінансового результату.

– компанії-резиденти, що сплачуватимуть податок на прибуток і чий річний дохід не перевищує 40 млн грн, зможуть працювати з ФОП без жодних обмежень і після 2025 р.

– 0 % на дохід фізосіб як дивіденди, які нараховані компанією-резидентом за умови їх виплати не частіше від 1 разу на 2 роки;

– податкова знижка (з ПДФО) на суму інвестицій в українські стартапи.

Жінки стали військовозобов'язаними і будуть взяті на військовий облік

Відповідно до Наказу Міністерства оборони України №313 від 11.10.2021 (опублікований 17 грудня 2021 р.) жінки деяких професій мають стати на військовий облік. Такі професії є спорідненими з відповідними військово-обліковими спеціальностями. До них належать зокрема бухгалтери, перекладачі, менеджери, секретарі, керівники підрозділів матеріально-технічного забезпечення і службовці на складах, службовці з транспортних операцій, керівники виробничих підрозділів тощо.

На облік будуть взяті ті жінки, які мають відповідний фах з переліку, придатні до проходження служби за станом здоров'я, віком та сімейним станом та які не старше 60 років.

Набув чинності новий порядок сплати єдиного соціального внеску (ЄСВ)

З 24 грудня 2021 р. набув чинності Порядок зарахування у рахунок майбутніх платежів єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування або повернення надміру та/або помилково сплачених коштів, затверджений наказом Мінфіну № 417 від 23.07.2021.

Даний порядок передбачає:

– використання рахунку 3556 (замість рахунку 3719) у Держказначействі для зарахування ЄСВ;

– повернення коштів у випадку надмірної, помилкової сплати коштів, застосування фінансових санкцій, сплату не на той рахунок. Для того щоб повернути кошти з рахунку 3556, необхідно подати письмову заяву або заяву через електронний кабінет до територіальних органів Державної податкової служби (ДПС). До заяви необхідно додати засвідчену платником копію розрахункового документа (квитанції, платіжного доручення тощо), що підтверджує сплату коштів на рахунок 3556 (до заяви в електронній формі – електронну копію документа).

Кабмін звільнив від використання РРО підприємців, що працюють в селі

Згідно з рішенням Уряду (Постанова КМУ № 1359 від 23.12.2021) від обов'язкового застосування РРО

звільняються суб'єкти господарювання, які здійснюють роздрібну торгівлю на території села товарами (крім підакцизних товарів), за умови неперевикнення граничного розміру річного обсягу розрахункових операцій (167 розмірів мінімальної заробітної плати або 1 085 500 грн).

Також нагадуємо, що відповідно до Податкового кодексу України з 1 січня 2022 р. платники єдиного податку другої-четвертої груп, які проводять готівкові розрахунки, повинні застосовувати у своїй діяльності реєстратори розрахункових операцій та/або програмні реєстратори розрахункових операцій.

Зміни в законодавстві, що набувають чинності з 1 січня 2022 р.

З 1 січня 2022 р. набувають чинності наступні норми закону:

– відповідно до Закону № 1660-IX від 15.07.2021 з метою стимулювання розвитку галузі екологічного транспорту тимчасово звільняються від обкладення ПДВ до 1 січня 2026 р. операції із ввезення на митну територію України та з постачання на митній території України нових транспортних засобів оснащених двигунами внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням, що працюють виключно на стисненому природному газі метані, зрідженому природному газі метані або біогазі;

– оновлюються суми витрат на відрядження держслужбовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів відповідно до Постанови Кабміну № 1355 від 23.12.2021.

Затверджено нові форми звітів з праці

Державна служба статистики своїм наказом № 135 від 25.06.2021 затвердила нові форми (вступають в дію із 1 січня 2022 року): №1-ПВ (місячна) «Звіт із праці»; №1-ПВ (квартальна) «Звіт із праці». Ці форми подають юридичні особи, відокремлені підрозділи юридичних осіб відповідно до затвердженої методології територіальному органу Держстату.

Форму №1-ПВ (місячна) «Звіт із праці» слід подавати не пізніше 7-го числа місяця, наступного за звітним періодом. Граничні терміни подання на 2022 р.: 10 січня, 7 лютого, 9 березня, 7 квітня, 10 травня, 7 червня, 7 липня, 8 серпня, 7 вересня, 7 жовтня, 7 листопада, 7 грудня.

Форма №1-ПВ (квартальна) «Звіт із праці» подається з таким же принципом: не пізніше 7-го числа місяця, наступного за звітним періодом. Граничні терміни подання на 2022 рік: 10 січня, 7 квітня, 7 липня, 7 жовтня.

підготував Роман Джебрайлов, експерт АФ «Аналітик»